

EDUSKUNNAN VASTAUS 333/2010 vp

Hallituksen esitys laeiksi elintarvikelain sekä eläinlääkintähuoltolain 15 ja 23 §:n muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi elintarvikelain sekä eläinlääkintähuoltolain 15 ja 23 §:n muuttamisesta (HE 293/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asias-
ta mietinnön (MmVM 32/2010 vp).

Eduskunta edellyttää, että pienteuras-
tamoille lihantarkastuksesta ja valvonta-
toiminnasta aiheutuvien kustannusten
alentaminen toteutetaan siten, että hyöty
kustannusten alenemisesta koituu täysi-
määräisesti pienteurastamoiden hyväksi,
ja että kustannusten alenemisesta ja sen
seurannasta toimitetaan maa- ja metsäta-
lousvaliokunnalle selvitys vuoden 2012
syyskuun loppuun mennessä.

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

elintarvikelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan elintarvikelain (23/2006) 6 §:n 19 ja 21 kohta sekä 14 a §, sellaisena kuin niistä on
14 a § laissa 1137/2008,
muutetaan 3 §, 6 §:n 22 ja 23 kohta, 8, 11, 13, 14, 15, 21 ja 22 §, 23 §:n 2 momentti, 27 §:n 2 mo-
mentti, 28 §:n 2 momentti, 30 ja 31 §, 32 §:n 1 momentti, 33 §, 39 §:n 2 momentti, 42, 43, 49 ja 53 §,
70 §:n 1 momentti, 71 §:n 1 momentin 1 kohta sekä 83 §,
sellaisina kuin niistä ovat 3 § osaksi laeissa 1137/2008, 1495/2009 ja 643/2010, 8 § osaksi laeissa
989/2007 ja 1137/2008, 11 § laissa 989/2007, 14 §, 27 §:n 2 momentti ja 28 §:n 2 momentti laissa
1137/2008, 15, 30, 31 ja 33 § laissa 1495/2009, 21 § osaksi laissa 989/2007, 32 §:n 1 momentti laissa
411/2009, 39 §:n 2 momentti laissa 643/2010, 42 § osaksi laissa 1137/2008, 43 ja 49 § osaksi laissa
1495/2009 ja 83 § laeissa 1495/2009 ja 643/2010, sekä
lisätään 4 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 6 a ja uusi 15 a §, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Euroopan unionin lainsäädäntö

Tätä lakia sovelletaan myös seuraavien elintarvikkeita ja elintarvikevalvontaa koskevien Euroopan unionin säädösten ja niiden nojalla annettujen säädösten täytäntöönpanoon siltä osin kuin niiden täytäntöönpanosta ei säädetä muualla laissa:

1) elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002, jäljempänä *yleinen elintarvikeasetus*;

2) rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritusta virallisesta valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 882/2004, jäljempänä *valvonta-asetus*;

3) elintarvikehygieniasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004, jäljempänä *yleinen elintarvikehygieniasetus*;

4) eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004, jäljempänä *eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetus*;

5) ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan järjestämistä koskevista erityissäännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 854/2004, jäljempänä *eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetus*;

6) muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003, jäljempänä *GMO-asetus*;

7) muuntogeenisten organismien jäljitettävyydestä ja merkitsemisestä ja muuntogeeni-

sistä organismeista valmistettujen elintarvikkeiden ja rehujen jäljitettävyydestä sekä direktiivin 2001/18/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1830/2003;

8) uusielintarvikkeista ja elintarvikkeiden uusista ainesosista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 258/97, jäljempänä *uusielintarvikeasetus*;

9) elintarvikkeissa olevia vieraita aineita koskevista yhteisön menettelyistä annettu neuvoston asetus (EY) N:o 315/93;

10) elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvista materiaaleista ja tarvikkeista ja direktiivien 80/509/ETY ja 89/109/ETY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1935/2004;

11) tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001, jäljempänä *TSE-asetus*;

12) salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonosien aiheuttajien valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2160/2003;

13) torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 396/2005;

14) elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveysväitteistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1924/2006, jäljempänä *väiteasetus*;

15) vitamiinien, kivennäisaineiden ja eräiden muiden aineiden lisäämisestä elintarvikkeisiin annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1925/2006, jäljempänä *täydentämisasetus*;

16) elintarvikelisiä aineista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1333/2008, jäljempänä *lisäaineasetus*;

17) elintarvikkeissa käytettävistä aromeista ja tietyistä ainesosista, joilla on aromaattisia

ominaisuuksia, sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1601/91, asetusten (EY) N:o 2232/96 ja (EY) N:o 110/2008 sekä direktiivin 2000/13/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) 1334/2008, jäljempänä *aromiasetus*;

18) elintarvike-entsyymeistä sekä neuvoston direktiivin 83/417/ETY, neuvoston asetuksen (EY) N:o 1493/1999, direktiivin 2000/13/EY, neuvoston direktiivin 2001/112/EY ja asetuksen (EY) N:o 258/97 muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1332/2008, jäljempänä *entsyymi-asetus*;

19) elintarvikelisiä aineiden, elintarvike-entsyymien ja elintarvikearomien yhtenäisestä hyväksymismenettelystä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1331/2008, jäljempänä *hyväksymismenettelyasetus*.

Viitattaessa tässä laissa Euroopan unionin säädökseen tarkoitetaan kyseistä säädöstä siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Siltä osin kuin muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta (sivutuoteasetus) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009, jäljempänä *sivutuoteasetus*, koskee tämän lain mukaisia elintarvikehuoneistoja tai niissä harjoitettavaa toimintaa, toimivaltaisia valvontaviranomaisia ovat Elintarviketurvallisuusvirasto, aluehallintovirastot ja kunnan valvontaviranomaiset siten kuin niiden toimivaltajaosta tässä laissa säädetään.

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden alalla kuluttajille annettavien tietojen osalta annetun komission asetuksen (EY) N:o 2065/2001 noudattamisen valvonnassa toimivaltaisia viranomaisia ovat Elintarviketurvallisuusvirasto, aluehallintovirastot ja kunnan elintarvikeval-

vontaviranomaiset siten kuin niiden toimivaltajaosta tässä laissa säädetään.

Mitä tässä laissa säädetään Euroopan unionista tai Euroopan unionin jäsenvaltioista, koskee myös Euroopan talousaluetta ja siihen kuuluvia valtioita.

4 §

Soveltamisalan rajoitukset

Tämän lain 3 lukua ei sovelleta 13 §:n 6 momentissa eikä 22 §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan.

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

22) *poroteurastamolla* teurastamoa, jossa teurastetaan poroja, ei kuitenkaan 23 kohdassa tarkoitettua teurastamoa, jossa teurastetaan poroja vain satunnaisesti; poroteurastamossa voidaan teurastaa porojen lisäksi myös pieniä määriä muihin eläinlajeihin kuuluvia eläimiä;

23) *teurastamolla* muuta kuin edellä kohdassa 22 tarkoitettua teurastamoa;

6 a §

Riskien huomioon ottaminen

Tässä laissa ja sen nojalla säädettyjä velvoitteita toimeenpantaessa ja niiden noudattamista valvottaessa on otettava huomioon elintarvikealan toimijan harjoittaman toiminnan luonne ja laajuus sekä elintarvikkeeseen liittyvät muut elintarviketurvallisuuteen ja kuluttajansuojaan vaikuttavat seikat, ellei laissa tai sen nojalla toisin säädetä.

2 luku

Elintarvikkeita, elintarviketuotantoon käytettäviä eläimiä, elintarvikehuoneistoja ja alkutuotantopaikkoja koskevat vaatimukset

8 §

Eräitä elintarvikkeita koskevat vaatimukset

Vitamiinien, kivennäisaineiden ja muiden vastaavien aineiden, joilla on ravitsemuksellinen tai fysiologinen vaikutus, lisääminen elintarvikkeisiin on sallittua vain, jos lisääminen ei aiheuta vaaraa ihmisen terveydelle. Elintarvikealan toimijan, joka valmistaa, valmistuttaa tai tuo maahan täydentämisasetuksen soveltamisalaan kuuluvaa elintarviketta, on tehtävä siitä ilmoitus Elintarviketurvallisuusvirastolle. Tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä sekä muista täydentämisasetuksen soveltamisen edellyttämistä kansallisista järjestelyistä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Elintarvikealan toimijan, joka valmistaa, valmistuttaa tai tuo maahan ravintolisää, on tehtävä siitä ilmoitus Elintarviketurvallisuusvirastolle. Ilmoitus on tehtävä myös kun valmisteen koostumus sille ominaisten aineiden osalta muuttuu. Tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Uuselintarvikeasetuksen 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna elintarvikearviointeja tekevänä toimivaltaisena elimenä toimii maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä uuselintarvikelautakunta. Uuselintarvikelautakunnan tehtävänä on uuselintarvikeasetuksen 6 artiklassa tarkoitettujen uuselintarvikkeiden markkinoille saattamiseen liittyvien ensiarviointien tekeminen sekä muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa tehtyjen ensiarviointien arviointi. Uuselintarvikelautakunnan jäsenet ja varajäsenet sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan nimittää maa- ja metsätalousministeriö. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään uuselintarvikelautakunnan jäsenten kelpoisuusvaatimuksista ja toimikaudesta, lautakunnan tehtävien järjestämisestä, kansallisesta yhteysviranomaisesta sekä muista uuselintar-

vikeasetuksessa edellytetyistä kansallisista järjestelyistä.

Tarkempia säännöksiä GMO-asetuksessa edellytetyistä kansallisista järjestelyistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Elintarvikkeiden käsittelyä, säilytystä ja kuljetusta koskevat vaatimukset

Elintarvikkeita on käsiteltävä, säilytettävä ja kuljetettava niin, ettei elintarvikkeiden hyvä hygieeninen laatu vaarannu.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään:

- 1) elintarvikkeiden käsittelystä ja kuljetamisesta;
- 2) elintarvikkeiden käsittely-, säilytys-, kuljetus-, myynti- ja tarjoilutilojen lämpötiloista sekä elintarvikkeiden lämpötiloista;
- 3) helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa koskevan sopimuksen (ATP) (SopS 48/1981), jäljempänä *ATP-sopimus*, kansallisesta täytäntöönpanosta.

13 §

Ilmoittaminen elintarvikehuoneistosta ja laitoshyväksymisen hakeminen

Elintarvikealan toimijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus elintarvikehuoneistosta 14 §:ssä säädetyille valvontaviranomaiselle viimeistään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista tai olennaista muuttamista (*ilmoitettu elintarvikehuoneisto*).

Elintarvikealan toimijan, joka harjoittaa toimintaa, jolta eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaan edellytetään elintarvikehuoneiston hyväksymistä, on 1 momentista poiketen haettava elintarvikehuoneiston hyväksymistä laitokseksi 15 §:ssä säädetyltä valvontaviranomaiselta ennen toiminnan aloittamista tai toiminnan olennaista muuttamista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettulle elintarvikehuoneistolle, jossa alkutuotannon toimija harjoittaa elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäistä elintarvikkeiden valmistusta tuottamistaan alkutuotannon tuotteista, ei kuitenkaan tarvitse hakea hyväksymistä laitokseksi. Elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäiseksi toiminnaksi katsotaan myös eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen 1 artiklan 3 kohdan d ja e alakohdan mukainen toiminta sekä 10 artiklan mukaisia kansallisia mukautuksia soveltava toiminta. Tällaisista elintarvikehuoneistoista on tehtävä 1 momentin mukainen ilmoitus.

Edellä 1—3 momentissa tarkoitettujen elintarvikehuoneiston toiminnan keskeyttämisestä, toiminnan lopettamisesta sekä toimijan vaihtumisesta on viivytyksettä ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Elintarvikehuoneiston hyväksymisen tai, jos hyväksymistä ei tarvita, toiminnan aloittamisen edellytyksenä on, että elintarvikehuoneisto on 10 §:ssä ja sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukainen. Laitoksen toimintaa ei saa aloittaa eikä toimintaa olennaisesti muuttaa ilman viranomaisen hyväksyntää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä silloin, kun toimintaan liittyvät riskit ovat elintarviketurvallisuuden kannalta vähäisiä sekä:

- 1) elintarvikealan toiminta tapahtuu samassa huoneistossa kuin toimijan harjoittama muu elinkeinotoiminta;
- 2) toimija on yksityinen henkilö; tai
- 3) toimintaa ei voida pitää elinkeinon harjoittamisena.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä ja hyväksymisen hakemisesta sekä elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisistä toiminnoista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Elintarvikehuoneistoa koskevan ilmoituksen käsittely

Elintarvikehuoneistoja koskevat ilmoitukset käsittelee elintarvikehuoneiston sijaintikunnan valvontaviranomainen. Ilmoituksen liikkuvasta

elintarvikehuoneistosta, sekä sellaisesta elintarvikehuoneistosta, jossa harjoitettavan toiminnan tarkoitus on pelkästään elintarvikkeiden kuljetus tai säilyttäminen yhdessä tai useammassa kuljetusajoneuvossa tai kontissa, käsittelee sen kunnan valvontaviranomainen, jonka alueella toiminta aloitetaan tai jonka alueella elintarvikehuoneiston toiminnasta on aikaisemmin ilmoitettu.

Ilmoituksen elintarvikehuoneistosta, jota käytetään ainoastaan elintarvikkeiden myyntiin, välittämiseen tai muuhun käsittelyyn ilman, että elintarvikkeet ovat kyseisessä huoneistossa, voi käsitellä toimijan kotikunnan valvontaviranomainen, jos sijaintikunta on epäselvä tai siihen on muu erityinen syy.

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto käsittelee ilmoitukset alkoholilain (1143/1994) 5 ja 35 §:ssä tarkoitetuista valmistus- ja varastopaikoista. Aluehallintovirasto käsittelee ilmoitukset alkoholilain 13 §:ssä ja 14 §:n 2 momentissa tarkoitetuista alkoholijuomamyymälöistä.

Elintarvikehuoneistoa koskevan ilmoituksen käsittelevä viranomainen antaa elintarvikealan toimijalle todistuksen ilmoituksen käsittelystä. Valvontaviranomaisen on toimitettava tiedot sille ilmoitetuista elintarvikehuoneistoista Elintarviketurvallisuusvirastolle tämän määräämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen käsittelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Elintarvikehuoneiston hyväksyminen laitokseksi

Edellä 13 §:n 2 momentissa tarkoitettujen laitokset hyväksyy laitoksen sijaintikunnan valvontaviranomainen. Liikkuvan laitoksen hyväksyy sen kunnan valvontaviranomainen, jonka alueella toiminta aloitetaan.

Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy kuitenkin teurastamot ja riistan käsittelylaitokset sekä niiden yhteydessä olevat laitokset, mukaan lukien liikkuvat laitokset. Aluehallintovirasto hyväksyy poroteurastamot ja niiden yhteydessä

olevat laitokset, mukaan lukien liikkuvat laitokset.

Valvontaviranomainen tekee elintarvikehuoneiston hyväksymisestä laitokseksi päätöksen. Valvontaviranomainen voi asettaa päätöksessään ehtoja terveysvaarojen ehkäisemiseksi. Valvontaviranomaisen on ratkaistava asia 60 vuorokauden kuluessa asian vireille tulosta, ellei asian laajuus, hakemuksen puutteellisuus tai muu erityinen syy edellytä asian pitempää käsittelyä.

Valvontaviranomaisen on toimitettava tiedot laitokseksi hyväksymistään elintarvikehuoneistoista Elintarviketurvallisuusvirastolle tämän määräämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä hyväksymispäätöksen tekemisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

15 a §

Liikkuvasta elintarvikehuoneistosta tiedottaminen

Elintarvikealan toimijan on tiedotettava elintarvikkeen myynnistä ja muusta käsittelystä ilmoitetussa tai hyväksytyssä liikkuvassa elintarvikehuoneistossa niiden kuntien valvontaviranomaisille, joiden alueella toimintaa harjoitetaan.

Elintarvikealan toimijan on kuitenkin tiedotettava teurastuksesta ja elintarvikkeen käsittelystä liikkuvassa teurastamossa ja riistan käsittelylaitoksessa sekä niiden yhteydessä olevassa laitoksessa Elintarviketurvallisuusvirastolle. Liikkuvasta poroteurastamon ja sen yhteydessä olevan laitoksen toiminnasta on vastaavasti tiedotettava aluehallintovirastolle.

Tiedon on oltava viranomaisella viimeistään neljä arkipäivää ennen ilmoitetun toiminnan aloittamista ja viimeistään kaksi viikkoa ennen hyväksytyt toiminnan aloittamista.

21 §

Valvontatietojen julkistaminen

Elintarvikealan toimijan on julkistettava valvontaviranomaisen antama elintarvikehuoneiston tarkastuksesta kertova asiakirja tai, jos elintarvikehuoneistoa ei ole vielä tarkastettu, todistus elintarvikehuoneistoa koskevan ilmoituksen käsittelystä, Elintarviketurvallisuusviraston määräämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä valvontatietojen julkistamisesta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

22 §

Ilmoittaminen alkutuotantopaikasta

Elintarvikealan toimijan on ilmoitettava kunnan valvontaviranomaiselle alkutuotantopaikasta ja siellä harjoitettavasta alkutuotannosta. Alkutuotannoksi katsotaan yleisen elintarvikehygieniasetuksen liitteen I mukaisten toimintojen lisäksi elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäinen alkutuotannon tuotteiden luovutus tuottajalta suoraan kuluttajalle. Kunnan valvontaviranomaisen on ilmoitettava toimijalle saaneensa ilmoituksen alkutuotantopaikasta.

Alkutuotantopaikasta ilmoittaminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos kunnan valvontaviranomainen saa tiedon 1 momentissa tarkoitettua toiminnasta toiselta viranomaiselta. Kunnan valvontaviranomaisen on ilmoitettava toimijalle saaneensa tiedot alkutuotantopaikasta toiselta viranomaiselta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä metsästyksestä, 1 momentissa tarkoitettua luonnonvaraisen riistan luovutuksesta suoraan kuluttajalle eikä luonnonvaraisten kasvien ja sienten alkutuotannosta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei myöskään tarvitse tehdä kasvien ja sienten alkutuotannosta, jos:

- 1) toimija on yksityinen henkilö; tai
- 2) toimintaa ei voida pitää elinkeinon harjoittamisena.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen tekemisestä ja elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisestä luovutuksesta sekä yleisen elintarvikehygieniasetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdan ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen 1 artiklan 3 kohdan c alakohdan tarkoittamia toimintoja koskevista kansallisista järjestelyistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

23 §

Ensisaapumistoiminta

Ensisaapumistoimijan omavalvontasuunnitelmaan on liitettävä vastaanotettavia elintarvikkeita koskeva näytteenotto- ja tutkimussuunnitelma. Ensisaapumistoimijan on ilmoitettava ensisaapumispaikkaan toimitetuista elintarvikkeista Elintarviketurvallisuusviraston nimeämälle valvontaviranomaiselle.

27 §

Elintarvikehygieeninen osaaminen

Elintarvikealan toimijan on kustannuksellaan huolehdittava siitä, että tämän lain nojalla ilmoitetussa tai hyväksytyssä elintarvikehuoneistossa työskentelevällä, pakkaamattomia helposti pilaantuvia elintarvikkeita käsittelevällä henkilöllä on elintarvikehygieenistä osaamista osoittava Elintarviketurvallisuusviraston hyväksymän mallin mukainen todistus (*osaamistodistus*), jos hän on työskennellyt pakkaamattomien helposti pilaantuvien elintarvikkeiden käsittelyä edellyttävissä tehtävissä yhdessä tai useammassa elintarvikehuoneistossa yhteensä vähintään kolme kuukautta.

28 §

Osaamistestaaja

Elintarviketurvallisuusvirasto valvoo osaamistestaajien toimintaa ja voi tätä tarkoitusta varten vaatia osaamistestaajalta osaamistodistusten myöntämiseen liittyviä tietoja ja asiakirjoja. Osaamistestaajan on säilytettävä kaikki osaamistodistuksen myöntämiseen liittyvät asiakirjat vähintään kolme vuotta. Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa osaamistestaajan hyväksynnän, jos osaamistestaaja rikkoo olennaisesti osaamistestaamisesta annettuja säännöksiä ja määräyksiä. Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa osaamistestaajan hyväksynnän, vaikka säännösten ja määräysten rikkominen ei ole olennaista, jos osaamistestaaja ei ole korjannut toimintaansa Elintarviketurvallisuusviraston kehotuksesta viraston asettamassa määräajassa. Hyväksyntä voidaan peruuttaa väliaikaisesti asian selvittämisen ajaksi.

30 §

Keskusviranomainen

Elintarviketurvallisuusvirasto suunnittelee, ohjaa, kehittää ja suorittaa valtakunnallisesti elintarvikevalvontaa siten kuin tässä laissa säädetään sekä sen lisäksi:

- 1) ohjaa aluehallintovirastoja kuntien elintarvikevalvonnan arvioinnissa;
- 2) huolehtii elintarvikevalvonnasta teurastamoissa, riistan käsittelylaitoksissa ja niiden yhteydessä olevissa laitoksissa;
- 3) vastaa eläimistä saatavien elintarvikkeiden kansallisen vierasainevalvonnan suunnittelusta ja toteutuksesta;
- 4) vastaa valtakunnallisesti muista erityistä asiantuntemusta vaativista elintarvikevalvontatehtävistä;
- 5) arvioi yleisen elintarvikehygieniasetuksen 8 artiklassa tarkoitettua hyvän tuotantotavan ohjeita;

6) toimii yleisen elintarvikeasetuksen mukaisena nopean hälytysjärjestelmän kansallisena yhteyspisteenä;

7) hyväksyy eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen liitteen III jaksossa IV tarkoitetun metsästäjien terveys- ja hygieniakoulutuksen;

8) huolehtii valtakunnallisesta tiedottamisesta, riskiviestinnästä ja kuluttajainformaatiosta;

9) arvioi aluehallintoviraston järjestämää poron lihantarkastusta ja siihen liittyvää valvontaa.

31 §

Alueellinen elintarvikevalvonta

Aluehallintovirasto suunnittelee, ohjaa ja valvoo elintarvikevalvontaa sekä valvoo elintarvikemääräysten noudattamista toimialueellaan tämän lain mukaisesti sekä lisäksi:

1) arvioi kunnan elintarvikevalvonnan järjestämistä ja julkaisee arvioinnin tulokset;

2) arvioi kuntien valvontasuunnitelmat sekä tarkastaa niiden noudattamista;

3) julkaisee suorittamansa elintarvikevalvonnan tulokset Elintarviketurvallisuusviraston määräämällä tavalla;

4) huolehtii elintarvikevalvonnasta poroteurastamoissa ja niiden yhteydessä olevissa laitoksissa.

32 §

Kunnan elintarvikevalvonta

Kunnan on huolehdittava alueellaan elintarvikevalvonnasta siten kuin tässä laissa säädetään (*kunnan elintarvikevalvonta*). Kunnassa nämä tehtävät hoitaa kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin (*kunnan valvontaviranomainen*). Mitä tässä laissa säädetään kunnasta, koskee myös kuntayhtymää ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintaluueesta annetussa laissa (410/2009) tarkoitetua yhteistoimintaluuetta.

33 §

Kunnan elintarvikevalvonnan tehtävät

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, kunta:

1) tekee aluehallintovirastoille ja Elintarviketurvallisuusvirastolle elintarvikemääräysten mukaiset ilmoitukset ja raportit;

2) neuvoo elintarvikealan toimijoita ja kuluttajia sekä tiedottaa tämän lain soveltamisalaan kuuluvista asioista;

3) avustaa valtion viranomaisia korvausta vastaan eläimistä saatavien elintarvikkeiden kansallisen vierasainevalvontaohjelman toteuttamisessa;

4) julkaisee suorittamansa elintarvikevalvonnan tulokset Elintarviketurvallisuusviraston määräämällä tavalla.

39 §

Näytteiden tutkiminen

Elintarvikemääräyksissä tutkittavaksi edellytetyt omavalvontaan kuuluvat näytteet on tutkittava hyväksytyssä omavalvontalaboratoriossa, viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyssä laboratoriossa tai kansallisessa vertailulaboratoriossa.

42 §

Ensisaapumisvalvonnan järjestäminen

Ensisaapumisvalvonta järjestetään ensisijaisesti siten, että Elintarviketurvallisuusvirasto tekee kunnan kanssa kuntalain (365/1995) 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun sopimuksen, jolla kunta sitoutuu huolehtimaan ensisaapumisvalvonnasta kunnan alueella. Elintarviketurvallisuusvirasto ja kunta voivat sopia, että kunta huolehtii tehtävästä yhden tai useamman kunnan puolesta. Kunnan valvontaviranomaisen nimeämä viranhaltija päättää tämän lain 55—60 §:n mukaisista ensisaapumistoimintaa koskevista hallinnollisista pakkokeinoista. Muista tämän lain mukaisista ensisaapumistoimintaan kohdistuvista

ta hallinnollisista pakkokeinoista päättää Elin-
tarviketurvallisuusvirasto.

Jos kunta ei kuulu 1 momentissa tarkoitettun
sopimuksen piiriin, Elin-
tarviketurvallisuus-
virasto voi sopia valvonnasta muun viranomai-
sen kanssa, hankkia palvelut tehtävien hoita-
miseen sopivalta ulkopuoliselta asiantuntijalta
tai huolehtia valvonnasta itse. Jos valvonnasta
on sovittu muun viranomaisen kanssa, hallinnol-
lisista pakkokeinoista päättää tämän viranomai-
sen nimeämä viranhaltija. Jos valvonnasta on so-
vittu ulkopuolisen asiantuntijan kanssa, hallin-
nollisista pakkokeinoista päättää Elin-
tarviketur-
vallisuusvirasto.

Elin-
tarviketurvallisuusvirasto huolehtii ensi-
saapumisvalvonnasta teurastamoissa, riistan
käsittelylaitoksissa ja niiden yhteydessä olevis-
sa laitoksissa. Aluehallintovirasto huolehtii
ensisaapumisvalvonnasta valvomissaan poro-
teurastamoissa ja niiden yhteydessä olevissa lai-
toksissa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kunnan val-
vontaviranomaisen nimeämän viranhaltijan
ensisaapumistoimintaa koskeva päätös annetaan
tiedoksi asianosaisille hallintolain 59 §:ssä tar-
koitettuna tavallisena tiedoksiantona.

Tarkempia säännöksiä ensisaapumisvalvon-
nan järjestämisestä annetaan maa- ja metsä-
talousministeriön asetuksella.

43 §

Lihantarkastus ja siihen liittyvä valvonta

Elin-
tarvikehuoneistossa käsiteltävän tai säi-
lytettävän lihan on oltava tarkastettua, jollei täs-
sä laissa tai tämän lain nojalla toisin säädetä.
Lihantarkastuksesta ja siihen liittyvästä valvon-
nasta säädetään eläimistä saatavien elintarvik-
keiden valvonta-asetuksen 5 artiklassa.

Elin-
tarviketurvallisuusvirasto tarkastaa lihan
teurastamossa ja riistan käsittelylaitoksessa.
Aluehallintovirasto tarkastaa lihan poroteurasta-
mossa.

Lihantarkastuksessa ja valvonnassa voidaan
käyttää apuna tätä tarkoitusta varten koulutet-
tuja valtion palveluksessa olevia tarkastusapu-
laisia. Siipikarjan ja jäniseläinten teurastamossa

lihantarkastuksessa ja siihen liittyvässä valvon-
nassa voidaan käyttää apuna myös elintarvike-
alan toimijan palveluksessa olevaa henkilökun-
taa.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella
säädetään tarkemmin lihantarkastuksesta ja sii-
hen liittyvästä valvonnasta.

49 §

Tarkastus- ja läsnäolo-oikeus

Valvontaviranomaisella ja 36 §:ssä tarkoi-
tetulla ulkopuolisella asiantuntijalla on oikeus
tehdä valvonnan edellyttämiä tarkastuksia, tu-
tustua asiakirjoihin sekä päästä paikkoihin, jois-
sa harjoitetaan tässä laissa tarkoitettua toimin-
taa tai jossa säilytetään tämän lain noudatta-
misen kannalta merkityksellisiä tietoja. Valvon-
taviranomaisella ja ulkopuolisella asiantuntijal-
la on oikeus tarkastaa toiminnassa käytetyt lait-
teet, välineet ja tilat.

Elin-
tarviketurvallisuusvirastolla ja aluehal-
lintovirastolla on oikeus olla läsnä Euroopan ko-
mission tekemissä valvonta-asetuksen 45 artik-
lan mukaisissa tarkastuksissa. Valvontaviran-
omaisen ohjauksessa olevalla opiskelijalla, joka
suorittaa viranomaistoimintaan perehdyttävää
harjoittelua, on oikeus olla läsnä valvontaviran-
omaisten suorittaessa valvontaa ja tarkastuksia.

Kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa tarkas-
tus voidaan tehdä vain, jos on perusteltua syytä
epäillä elintarvikemääräyksiä rikotun tai rikot-
tavan laissa rangaistavaksi säädetyllä tavalla.
Tarkastuksen on oltava välttämätön rikoksen
selvittämiseksi tai vakavan terveysvaaran estä-
miseksi. Tarkastuksen saa suorittaa vain valvon-
taviranomainen.

Jos valvontaviranomainen toteaa valvonnan
tai tarkastuksen yhteydessä eläimistä saatavassa
elintarvikkeessa määräysten vastaisia määriä
vieraita aineita, aluehallintovirastolla ja Elin-
tarviketurvallisuusviraston tai aluehallintoviraston
määräämällä eläinlääkärillä on oikeus tarkastaa
alkutuotantopaikka, josta elintarvike on peräi-
sin, ja ottaa korvauksetta kaikki tutkimuksia var-
ten tarvittavat näytteet. Aluehallintovirastolla ja
Elin-
tarviketurvallisuusviraston tai aluehallinto-

viraston määrämällä eläinlääkärillä on tällöin tämän lain mukainen tiedonsaanti-, näytteenotto- ja tarkastusoikeus. Vain aluehallintovirastolla on oikeus tehdä tarkastus kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

Mitä tässä laissa säädetään valvontaviranomaisten oikeudesta päästä paikkoihin, joissa harjoitetaan tässä laissa tarkoitettua toimintaa, ja saada tietoja, koskee myös Euroopan unionin lainsäädännössä tai muussa Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettuja tarkastajia silloin, kun kyseinen Suomea sitova kansainvälinen velvoite tätä edellyttää.

53 §

Valvontaviranomaisen ohjausvelvollisuus

Valvontaviranomaisen on tarvittaessa annettava elintarvikealan toimijalle tarpeellisia ohjeita ja kehoituksia elintarvikemääräysten noudattamiseksi ja omavalvonnan toimivuuden varmistamiseksi.

70 §

Valtion viranomaisten suoritteista perittävät maksut

Valtion viranomaisen tämän lain nojalla suorittamista toimenpiteistä on perittävä maksu, jollei valtion maksuperustelaisissa (150/1992) muuta säädetä. Maksun suuruutta määrittäessä noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaisissa säädetään. Pieniä eläinmääriä teurastavien teurastamoiden ja riistan käsittelylaitosten lihantarkastus- ja valvontamaksuja voidaan kuitenkin alentaa enintään valvonta-asetuksen 27 artiklan 3 kohdassa määritellylle tasolle siten kuin maaja metsätalousministeriön asetuksella säädetään.

71 §

Kunnan viranomaisten suoritteista perittävät maksut

Kunnan on perittävä elintarvikealan toimijalta hyväksymänsä taksan mukainen maksu:

1) laitoksen hyväksymisestä ja muun kuin 13 §:n 3 momentissa tarkoitettun elintarvikehuoneiston ilmoituksen käsittelystä;

83 §

Rekisterit

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valvonnan ohjausta ja kehittämistä sekä suorittamaansa valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä kaikista elintarvikehuoneistoista, elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavista toimipaikoista, ensisaapumispaikoista, ensisaapumistoimijoista, hyväksytyistä laboratorioista ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen liitteen III jakson IV luvun I mukaisen metsästäjien terveys- ja hygieniakoulutuksen suorittaneista koulutetuista henkilöistä. Elintarviketurvallisuusvirasto antaa 13 §:n 2 momentissa tarkoitetuille laitoksille hyväksymisnumeron.

Alkoholijuomamyymälöistä ja alkoholijuomien valmistus- ja varastointipaikoista rekisteriä pitää Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto.

Aluehallintovirasto ja kunnan valvontaviranomainen ylläpitävät rekisteriä valvomistaan elintarvikehuoneistoista. Kunnan valvontaviranomainen ylläpitää rekisteriä valvomistaan elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavista toimipaikoista.

Alkutuotantopaikoista rekisteriä pitää maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain (284/2008) mukaisesti Elintarviketurvallisuusvirasto. Rekisterinpitäjän vastuusta säädetään maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain 5 §:ssä. Kunnat käyttävät ja pitävät alkutuotantopaikkarekisteriä ajan tasalla tässä laissa säädettyjen tehtävien edellyttämässä laajuudessa. Kalastusaluksia ja

vesiviljelylaitoksia koskevia rekistereitä pitävät Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain mukaisesti maa- ja metsätalousministeriö sekä merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) mukaisesti maa- ja metsätalousministeriö sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset.

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valvonnan ohjausta ja kehittämistä varten 40 §:n 4 momentissa ja 45 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten perusteella rekisteriä ruokamyrkytystapausten selvittämiseen sekä zoonosien seurantaan ja valvontaan liittyvistä seikoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytty elintarvikehuoneisto, jolta ei tämän lain 13 §:n nojalla edellytetä hyväksymistä, katsotaan tä-

män lain 13 §:n 1 tai 3 momentin nojalla ilmoitetuksi elintarvikehuoneistoksi ilman erillistä ilmoitusta. Jos tällaisen elintarvikehuoneiston hyväksymishakemuksen käsittely on tämän lain voimaan tullessa asianomaisessa valvontaviranomaisessa vireillä, hakemus katsotaan tämän lain 13 §:n 1 tai 3 momentissa tarkoitetuksi ilmoitukseksi.

Henkilön, joka työskentelee 13 §:n 3 momentissa tarkoitettussa elintarvikehuoneistossa ja jolla ei tämän lain voimaan tullessa ole tarvittava 27 §:n tarkoittamaa osaamistodistusta, tulee hankkia osaamistodistus kolmen vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Kotimaan kulutukseen tarkoitettua luonnonvaraisen riistan lihaa voidaan tarkastaa kunnan virkaeläinlääkärin luvalla muuallakin kuin riistan käsittelylaitoksessa, teurastamossa tai poroteurastamossa kunnan virkaeläinlääkärin toimesta kahden vuoden ajan tämän lain voimaantulosta, jos lupa on annettu ennen tämän lain voimaantuloa.

Laki

eläinlääkintähuoltolain 15 ja 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 15 § ja 23 §:n 1 momentti seuraavasti:

15 §

Valvontatehtävien järjestäminen

Kunnan on huolehdittava eläimistä saatavien elintarvikkeiden alkutuotannon terveydellisestä valvonnasta ja muusta elintarviketurvallisuuden valvonnasta siten kuin siitä säädetään elintarvikelaissa tai sen nojalla.

Kunta voi hoitaa valtion tehtäväksi elintarvikelaissa tai sen nojalla säädetyn lihantarkastuksen ja siihen liittyvän valvonnan, jos kunta on tehnyt siitä Elintarviketurvallisuusviraston kanssa sopimuksen.

Kunnan on huolehdittava muissa 2 §:n 2 momentissa mainituissa laeissa kunnaneläinlääkäreille säädettyjen tai näiden lakien nojalla määrättyjen valvontatehtävien hoidon edellytysten järjestämisestä alueellisen suunnitelman ja valtakunnallisen ohjelman mukaisesti.

23 §

Korvaus valvontatehtävistä

Valtion varoista maksetaan kunnalle korvaus 15 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen valvon-

